

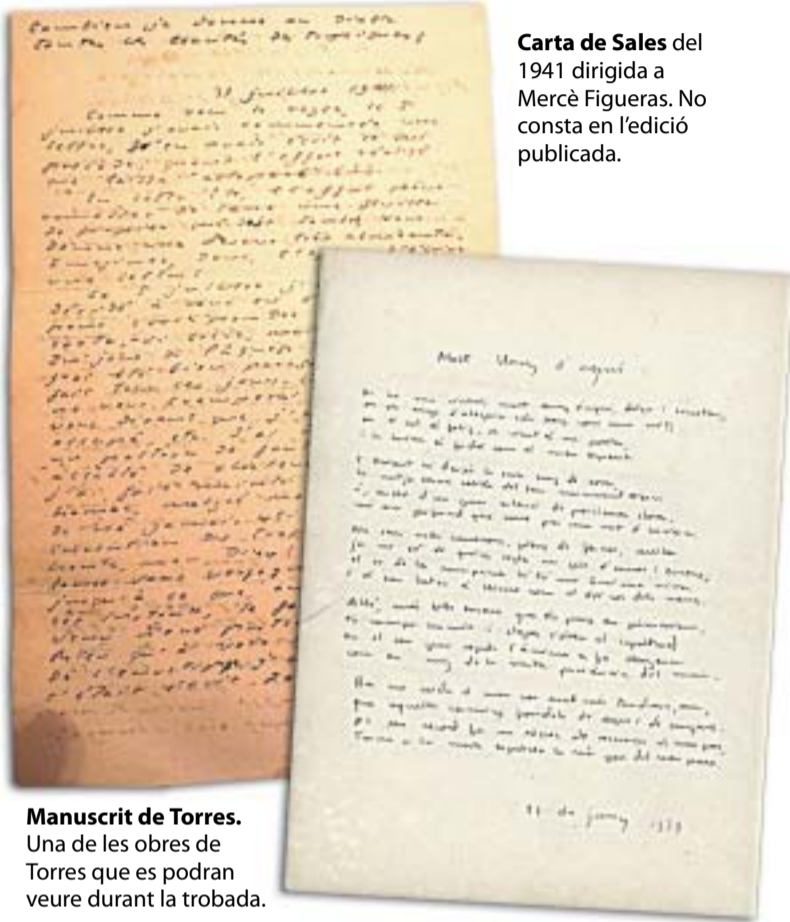
LITERATURA CÀTEDRA

Sales va "corregir" les cartes a Torres abans de publicar-les

En va retocar alguns continguts a l'editar 'Cartes a Màrius Torres'
|| Jornada sobre la relació entre els dos escriptors a la UdL

R. BANYERES

LLEIDA | L'editor Joan Sales (1910-1983) va "corregir" i va "canviar una mica" el contingut d'algunes de les cartes originals que va enviar al poeta lleidatà Màrius Torres (1910-1942) mentre aquest s'estava al sanatori de Puig d'Olena, abans de publicar-les a *Cartes a Màrius Torres* (1976). És una de les conclusions a què ha arribat una de les principals expertes en Sales, la seua biògrafa Montserrat Casals, després de revisar a fons el llegat de l'editor, escriptor i traductor del qual aquest any se celebra el centenari del seu naixement amb l'Any Sales Calders Tisner. Casals, després de llegir les missives originals, assenyala que Sales va publicar unes cartes que mostren "una relació d'amistat i intel·lectual, però afegint-hi una lliçó d'història inexistente al principi". N'és un bon exemple el següent aspecte: als manuscrits dirigits al lleidatà, Sales, en certa forma, "entén" el comportament repressiu dels anarquistes després de la rebel·lió franquista al juliol del 1936; en canvi, als tex-

Carta de Sales del 1941 dirigida a Mercè Figueras. No consta en l'edició publicada.

Manuscrit de Torres. Una de les obres de Torres que es podran veure durant la trobada.

JORNADA

La jornada, organitzada per la Càtedra Màrius Torres, inclou conferències i una exposició

tos que publica no hi ha ni un índex de comprensió. "Els primers estan escrits a boca de canó, amb l'ímpetu de la joventut i d'estar vivint el que s'hi narra, però Sales els va publicar gairebé 40 anys després. En l'edició, s'aprecia la distància dels fets i la situació social", segons Casals. Per tot plegat afirma que

Cartes a Màrius Torres no és una reproducció de la correspondència, "sinó cartes editades, i precisament és per això que tenen tant valor". Per ella, Torres, Sales, Mercè Figueras (Mahalta) i la resta de joves que s'escriuen "podrien perfectament denominar-se Grup de Puig d'Olena, perquè malgrat que no es van veure gaire, van conformar un grup d'una gran qualitat literària, que hauria de ser molt important per a la història de la literatura catalana".

Aquests només són alguns dels aspectes que Casals assenyalarà en la conferència *L'amistat Sales-Torres*, emmar-

cada en la trobada *Els papers d'una amistat. Jornada Sales-Torres*, que organitza la Càtedra Màrius Torres de la UdL el 30 de novembre. L'acte començarà a les 12.00 h, amb una intervenció de Margarida Prats sobre el llegat de Torres i continuarà amb la de Casals. Joan Ramon Veny, director de la càtedra, i Maria Bohigas, néta de Sales (i continuadora de la seua tasca a Club Editor) presentaran la digitalització del llegat Torres del fons Joan Sales-Club Editor i d'*Incerta glòria*, de Sales. La jornada acabarà amb l'exposició *Sales-Torres: els papers d'una amistat*.

GUARDONS MINISTERI

Imatge d'arxiu del 2004 de Francisco Rodríguez Adrados.

Premio Nacional de las Letras per a l'hel·lenista Rodríguez Adrados

EFE

MADRID | L'hel·lenista i acadèmic Francisco Rodríguez Adrados (Salamanca, 1922) va ser guardonat ahir amb el Premio Nacional de las Letras espanyoles, que concedeix el ministeri de Cultura en reconeixement a l'obra literària d'un autor espanyol en qualsevol de les llengües oficials. Aquest premi, el més prestigiós després del Cervantes dels que s'atorguen a Espanya, està dotat amb 40.000 euros. El jurat que va atorgar ahir aquest guardó ha valorat "l'obra científica del professor Rodríguez Adrados, centrada en la filologia grega, amb valuoses incursions en el camp de la lingüística i, en particular, en l'estudi de l'indoeuropeu i del sànscrit". Lingüista i traductor, els seus treballs s'han centrat especialment en la lexicografia, les traduccions, la literatura i el

pensament grec, la lingüística indoeuropea i grega, i la lingüística en general. El guardonat va assegurar que sense les llengües clàssiques, l'edifici cau.

Premis per a Forcano i el festival Trapezi

El fotògraf català autodidacte Eugeni Forcano i Andreu (Canet de Mar, Maresme, 1926) també va ser guardonat ahir amb el Premio Nacional de fotografía del 2012. Per la seua part, la Fira de Circ Trapezi de Reus va obtenir ahir el Premio Nacional de circ del 2012 pel seu "compromís amb la nova creació espanyola". Tots dos guardons estan dotats amb 30.000 euros.

club de l'eix

SEGRE

EL 9 NOU

Regió7

Les ofertes del mes de novembre per als subscriptors de SEGRE

música

Grans cors d'òpera

Amb la Simfònica i Cor del Gran Teatre del Liceu, dirigida per Josep Pons. Obres de Verdi, Wagner, Mozart, Puccini, entre d'altres.

LLOC: Auditori Enric Granados de Lleida
DIA: Divendres, 30 de novembre
HORA: 21.00 h
PREU: 30 euros

OFERTA SUBSCRIPTORS

SORTEIG DE 2 ENTRADES DOBLES

Truqueu al 973248000 i deixeu el vostre nom, telèfon, i número de subscriptor. Teniu temps fins al 28 de novembre. El dijous 29 de novembre publicarem els guanyadors al FB i TW d'Espai Cercle.

AGENDAD'AUTOR

J. TORT / D. MARÍN

Sales i Màrius Torres, amics

La Universitat de Lleida no es queda al marge del centenari del naixement de Joan Sales i avui celebra una jornada titulada *Els papers de l'amistat: Joan Sales-Màrius Torres*. Es tracta de recordar i analitzar l'estreta relació del que va ser el primer editor de l'obra del poeta lleidatà, amb les cartes que tots dos es van intercanviar com a elements singulars d'aquesta jornada. En l'acte hi participarà la néta de Sales, Maria Bohigas, que continua la seua tasca al Club Editor; Montserrat Canals, que treballa en una biografia de Sales; l'especialista en Màrius Torres i professora a la Universitat de Barcelona, Margarida Prats; i el director de la Càtedra Màrius Torres i professor de la UdL, Joan Veny. La primera edició de l'obra poètica de Màrius Torres va aparèixer cinc anys després de la seua mort, el 1947, a Coyoacán (Mèxic), a cura de Joan Sales, que en va ser un gran amic i assessor en matèria lingüística i literària. A Sales correspon, sobretot a partir de la segona edició (Barcelona, Ossa Menor, 1950), el mèrit d'haver situat el poeta de Lleida en la palestra literària dels anys 50.

ELS PAPERS D'UNA AMISTAT
30 de novembre a la UdL

La Bíblia de Perico Pastor

El Museu Morera exposa fins al 5 de gener unes 350 il·lustracions de les 1.500 que l'artista de la Seu d'Urgell va crear per il·lustrar els diferents llibres que conformen la Bíblia. La mostra, organitzada pel museu i l'obra social de Catalunya Caixa, fins

Mar Roig una de les il·lustracions P.PASTOR

enguany no s'havia exposat mai.

LA BÍBLIA IL·LUMINADA
Museu Morera de Lleida, fins al 5 de gener del 2013

Una volta al món sonora

El Caixaforum de Lleida acull aquest diumenge el muntatge Mapamundi sonor: és una selecció de música electrònica a càrrec de Ramon Súrioi amb sons d'arreu del món. El viatge sonor comença a la Polinèsia i Austràlia i fa parada a l'Àsia, el Pròxim Orient, Europa, l'Àfrica i Amèrica.

MAPAMUNDI SONOR
Caixaforum Lleida, 2 de desembre, 19.00 h

NOSOMTANLLUNY DAVID MARÍN

Un any de La Lira a Tremp

Diumenge passat, 25 de novembre, el refundat Teatre de la Lira de Tremp va complir un any. Durant aquest primer any de nova vida s'hi han fet mig centenar d'espectacles (un a la setmana de mitjana) i hi han passat uns 16.000 espectadors en una població, Tremp, que amb prou feines supera els set mil habitants i que fa de capital de la segona comarca més despoblada de Catalunya. Si en féssim una mitjana, cada trempoli hauria passat dos cops pel seu teatre. Tres-cents cinquanta persones s'han abonat al club d'amics de La Lira per estar al dia de les novetats del centre i no perdre's el més interessant que s'hi faci. Aquestes són les xifres i així les fem constar en aquest paper. Queda dit.

Però el teatre també ha aportat uns intangibles que no es poden quantificar. Se'l pot considerar un petit miracle en temps de crisi. En uns anys de progressiva desaparició a comarques de les sales tradicionals de cinema i en què els teatres antics s'havien quedat sense aportacions per tapar goteres i renovar butaques, la transformació de l'antic cinema del poble en una sala de teatre moderna i funcional fa aixecar una mica la moral als trempolins. La Lira era un antic teatre d'origen menestral, construït el 1935, i a finals del segle XX l'edifici havia entrat en una situació difícil a la qual la seva restauració ha posat remei. No tot és anar enrere.

També ha estat un revulsiu de Tremp en la seva reivindicació de capitalitat pirinenca. És un punt

Inversió

La renovació de La Lira de Tremp va costar 3,9 milions d'euros, aportats per l'Estat, la Generalitat i l'Ajuntament. El consistori es queixa que els retards dels pagaments de la Generalitat ja sumen prop de 500.000 euros. Amb tot, la regidora de Cultura, Sílvia Romero, està molt satisfeta de la programació que s'ha pogut oferir el primer any.

La Lira de Tremp té capacitat per a 348 espectadors. Es va estrenar ara fa un any amb *Pedra de tarter*. ARXIU

d'atracció cultural per a veïns del Pallars Jussà, del Sobirà i la Ribagorça. La falta de públic i de bons equipaments culturals al Pirineu ha estat sempre un gran maldecap per als gestors culturals. Només Vielha i la Seu d'Urgell havien aconseguit una certa programació potent en instal·lacions modernes i funcionals. Ara Tremp hi puja al carro.

El preu a pagar, però, és que el cinema de la veïna Poble de Segur no ha pogut resistir l'escomesa i ha tancat en benefici de La Lira de Tremp. El cinema el gestiona el Circuit Urgellenc de sales de cinema a les comarques de Ponent i la Franja. Després d'un període de tancar sales o renegociar-ne les aportacions per mantenir-les, a Tremp han pogut fer tornar el cinema amb tres sessions a la setmana. En els temps que corren, no és poca cosa. *